

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 36982-12-20 ישראל ברדוגו נ' רדיו הצפון החזקות בע"מ ואח'

לפני כבוד השופט אהרן אורנשטיין

התובע: ישראל ברדוגו
בעצמו ו/או ע"י עו"ד אריאל דובינסקי

נגד

הנתבעים: 1. רדיו הצפון החזקות בע"מ
2. רימונדה (רינה) בן עיון
3. אייל בוחבוט
ע"י עו"ד שי רובינשטיין

פסק דין

פתח דבר

1. התובע, צלם במקצועו, טוען להפרת זכות יוצרים בצילום בו נראה דיוקנו של האמן שולי רנד ("תמונת רנד") ובצילום מהאוויר של הילולת ל"ג בעומר תשע"ז, אשר התקיימה בקבר רבי שמעון בר יוחאי (רשב"י) במירון ביום 14/5/17 ("תמונת מירון").
2. תמונת רנד פורסמה בדף הפייסבוק של הנתבע 3, אייל בוחבוט, כפרסומת לקראת תכנית רדיו בשם "מתנות קטנות", אותה שידר בוחבוט בתחנת רדיו המופעלת ע"י הנתבעת 1 בצפון הארץ ("התחנה"). התכנית שודרה ביום 4/1/19 ובמסגרתה ראיין בוחבוט את רנד.
3. תמונת מירון פורסמה באתר האינטרנט של התחנה ביום 12/11/20, אגב כתבה שעניינה קו רכבת המתוכנן להגיע לגליל העליון.

תמונת רנד

4. התובע צירף לתצהיר עדותו הראשית מקבץ תמונות דיוקן של רנד וטען כי צולמו על ידו. התובע לא נתן גרסה ברורה באשר למועד הצילום. התובע טען טענות סותרות לגביו. בסעיף 5 לכתב התביעה המתוקן טען התובע כי התמונה צולמה בשנת 2017. לעומת זאת, בתצהיר עדותו הראשית של התובע נטען כי התמונה צולמה ביום 12/2/15. התובע לא נתן הסבר לאי התאמה זו.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 36982-12-20 ישראל ברדוגו נ' רדיו הצפון החזקות בע"מ ואח'

5. מכל מקום, התובע טוען כי "פגש באמן שולי רנד והפציר בו להיענות לסדרת תצלומים". התובע הציג את עצמו כמי שיזם את צילומה של תמונת רנד אך הוא לא הביא לכך ראייה כלשהי.
6. הנתבעים הראו כי תמונת רנד הועלתה באתר האינטרנט של הגב' זוהר יעקבסון הנותנת לאמנים שירותי יחצנות (נספח 6 לכתב ההגנה). בוחבוט טען כי נטל את התמונה מהאתר של יעקבסון (עמ' 140 ; שוי' 17-18). עיון בנספח 6 הנ"ל מלמד כי יעקבסון יחצנה את רנד. במבחן השכל הישר, ובהעדר ראייה לסתור מטעם התובע, מסתבר כי רנד ו/או יעקבסון הם אלו שהזמינו את התובע לצלם את תמונת רנד.
7. סעיף 35(ב) לחוק זכות יוצרים תשס"ח-2007 קובע ("החוק") כי "ביצירה שהיא דיוקן ... שנוצרה לפי הזמנה, הבעלים הראשון של זכות היוצרים בה הוא המזמין, אלא אם הוסכם אחרת". הסכמה אחרת לא הוכחה, מעבר לטענה סתמית של התובע כי "הפציר" באמן רנד להצטלם.
8. לא הוגש מסמך כלשהו לפיו הזכויות בתמונה הועברו לתובע. התובע אף לא טרח להזמין לעדות את יעקבסון או את רנד. משכך, זכות היוצרים של התובע בתמונת רנד לא הוכחה. ראו: תא"מ (שלום תל אביב) 23583-04-19 יעקב קלמנוביץ נ' סרץ טק חיפוש ממוקד בע"מ (18/8/20); תא"מ (שלום תל אביב) 2972-09-20 קובי וולף נ' רחל איליה (9/9/21).
9. ראוי לאבחן את העובדות דנן מאלו שנדונו בת"א (שלום-ירושלים) 7202-02-18 הלל מאיר נ' י.כ.ג יוני כהנא גרופ בע"מ ואח' (9/6/20). התובע, באותו מקרה, צילם את הזמר ישי ריבו תוך כדי הופעה. תמונותיו של ריבו הופיעו לאחר מכן בפרסומת לחופשת פסח שאירגנו הנתבעים באותו תיק, במהלכה הזמר ישי ריבו היה אמור להופיע. באותו מקרה, בניגוד למקרה דנן, התמונות לא צולמו על פי הזמנת הזמר אלא ביוזמת הצלם ולכן קמה לצלם זכות יוצרים. שני ערעורים שהוגשו על פסק הדין (ע"א 58010-07-20 וע"א 51272-11-20) נדחו.
10. כאמור, מסתבר כי התמונה דנן, תמונת דיוקן של רנד, צולמה על פי הזמנה ולכן זכות היוצרים קמה למי שהזמין אותה (יעקבסון או רנד) ולא לתובע. במילים אחרות, תמונת רנד צולמה ע"י התובע, אך לא קמה לו זכות יוצרים בה.
11. אולם בכך לא תם העניין, שהרי לפי סעיף 45(ב) לחוק "הזכות המוסרית... תעמוד ליוצר אף אם אין לו ביצירה זכות יוצרים...". בתוך כך, סעיף 46(1) לחוק מעניק ליוצר זכות "כי שמו ייקרא על יצירתו בהיקף ובמידה הראויים בנסיבות העניין".

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 36982-12-20 ישראל ברדוגו נ' רדיו הצפון החזקות בע"מ ואח'

12. בוחבוט טען בחקירתו (עמ' 156; שו' 8-14) כי קיבל את רשותו של רנד לעשות שימוש בצילום. אין די בכך. היה עליו לברר מי הצלם ולתת לו קרדיט. משלא עשה כן, הפר בוחבוט את זכותו המוסרית של התובע.
13. משכך, מצאתי לנכון לחייב את בוחבוט לשלם לתובע סך של 4,000 ₪ עבור הפרת הזכות המוסרית של התובע בתמונת רנד. מצאתי לנכון לקבוע את הסכום על הצד הנמוך משום שמדובר בפרסום בקשר עם ראיון שנערך באופן חד פעמי ולא בפרסום ממושך. הבאתי בחשבון גם את העובדה כי טענת בוחבוט בתצהירו (סעיף 1), לפיה בתקופה הרלוונטית פעל בתחנה בהתנדבות, לא נסתרה.
14. תמונת רנד פורסמה ע"י בוחבוט בדף הפייסבוק האישי שלו. טענת בוחבוט כי לא בקש את אישור התחנה לפרסום (סעיף 28 לתצהיר בוחבוט) לא נסתרה ע"י התובע.
15. התובע לא הצביע על עילה מכוחה תושט בהקשר זה אחריות על הנתבעים 1-2 (התחנה ומנהלת התחנה). בפרסום שנעשה ע"י בוחבוט נכלל אמנם "לוגו" של התחנה, אך לא הוכח כי הפרסום תואם עם התחנה.
16. לאור האמור, התביעה כנגד הנתבעים 1-2, בכל הקשור לתמונת רנד, נדחית.

תמונת מירון

17. תמונת מירון הינה תצלום אוויר מרשים בו נראה מתחם קבר רשב"י הומה אדם. הצילום הוא מ"יג בעומר תשע"ז (2017) בטרם מגפת הקורונה ובטרם האסון שהתרחש במקום בל"ג בעומר תשפ"א (2021), אשר בעקבותיהם הוטלו הגבלות על מספר המשתתפים בהילולה.
18. התובע מתמחה בצילומי אוויר ולמעשה אין חולק כי התמונה צולמה על ידו. התובע תיאר בתצהירו כי הוא טס מעל היעדים אותם הוא מצלם. למותר לציין כי צילום מן האוויר מצריך מיומנות מיוחדת ואף כרוך בסיכון ובעלות כספית לא מבוטלת.
19. תמונת מירון פורסמה, כאמור, באתר התחנה ביום 12/11/20, במסגרת ידיעה תקשורתית לפיה קו הרכבת לכרמיאל יוארך ותיבנה תחנת רכבת בצומת שבע (חנניה), אשר תוכל לסייע למבקרים בקבר רשב"י.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 36982-12-20 ישראל ברדוגו נ' רדיו הצפון החזקות בע"מ ואח'

20. בשולי התמונה ניתן קרדיט ל"שלומי גבאי/דוברות המשטרה" ולא לתובע. התובע דורש פיצוי מהתחנה וממנהלת התחנה, הגב' רינה בן עיון, בגין הפרת זכויותיו הכלכליות והמוסריות.

21. התחנה קיצרה את התמונה משני צדדיה כדי להתאים את מידותיה לפרסום באתר שלה. אולם האפקט העולה מן התמונה (ההמון הממלא את קבר רשב"י בהילולה) לא נפגע. סעיף 46(2) לחוק קובע, לעניין הזכות המוסרית, כי "לא יוטל פגם ביצירתו ולא ייעשה בה סילוף או שינוי צורה אחר, וכן לא תיעשה פעולה פוגענית ביחס לאותה יצירה, והכל אם יש באילו מהם כדי לפגוע בכבודו או בשמו של היוצר". כאמור, לא מצאתי כי קיצור התמונה ע"י התחנה פגע בכבודו או בשמו של התובע.

22. הנתבעים 1-2 מודים כי פרסמו את תמונת מירון ללא קבלת רשותו של התובע. טענתם הינה כי מדובר על "מקרה בודד של טעות אנוש" (סעי' 10 לסיכומיהם). הטעות הוסברה ע"י מר יואב מינץ, מגיש תכנית בוקר בתחנה. לדבריו, התמונה הועברה אליו ע"י דובר שירותי הכבאות וההצלה במחוז הצפון תוך שאמר לו כי מקורה בצפלין המשטרתית (עמ' 128; שו' 8-9). מינץ הותיר רושם אמין על בית המשפט ולכן אני קובע כי פרסום התמונה נעשה בתום לב.

23. נקודה נוספת הטעונה התייחסות הינה המועד בו הוסרה תמונת מירון מאתר התחנה. הנתבעות 1-2 טענו כי מיד לאחר שהובא לידיעתן דבר הגשת התביעה (בתחילת חודש ינואר 2021) וידאו כי תמונת מירון הוסרה מהאתר.

24. התובע טוען אחרת. לשיטתו, הנתמכת בחוות דעתו של מר נחמיה גרשוני-איילהו, תמונת מירון לא הוסרה מהאתר לפני יום 20/5/21. יש לציין, כי לא נעלם מעיניי כי גרשוני-איילהו הינו ידיד של התובע משכבר הימים (עמ' 82; שו' 33-24 ועמ' 33; שו' 10-1). מאידך, הנתבעים לא ראו לנכון להגיש חוות דעת מומחה מטעמם ולכן אני מקבל את גרסת התובע כי התמונה הוצגה באתר התחנה למעלה מחצי שנה.

25. **סיכום ביניים**: התחנה פרסמה באתר שלה צילום נדיר וייחודי של התובע (תמונת מירון) במצורף לידיעה תקשורתית, ללא רשותו ותוך מתן קרדיט לצלמים אחרים. הפרסום היה ב"אוויר" למעלה מחצי שנה. הפרסום נעשה בתום לב.

26. השלב הבא הוא קביעת גובה הפיצוי. במהלך השנים ניתנו פסקי דין רבים העוסקים בפרסום תמונות תוך הפרת זכות יוצרים. לסקירה מקיפה של הפסיקה, לרבות סכומי הפיצויים שנפסקו, ראו: ת.א. (שלום-חיפה) **נועם חן נ' פנחס פרץ** (25/8/20); ת"א (שלום תל אביב) 71998-12-20 **מיטל אזולאי נ' שרי קרני** (28/8/22).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 36982-12-20 ישראל ברדוגו נ' רדיו הצפון החזקות בע"מ ואח'

27. התובע לא מסתיר כי הוא מרבה להגיש תביעות משפטיות לצורך הגנה על זכות היוצרים שלו בצילומיו. סבורני כי יש לעיין בפסיקות קודמות הנוגעות לתובע ולגזור מהן את גובה הפיצוי, תוך השוואה בין הנסיבות שם לנסיבות כאן.

28. ראיתי לנכון להסתמך במיוחד על פסק הדין שניתן בת"א (שלום-ירושלים) 57923-10-19 **ישראל ברדוגו נ' הסוכנות היהודית לארץ ישראל** (24/2/21) משום שהוא מתייחס, בין היתר, לתמונת מירון. באותו מקרה, הסוכנות פרסמה ארבע תמונות שצילם התובע מהאוויר וחויבה לשלם לתובע פיצוי כספי בסך של 40,000 ₪.

29. פסק דין זה אושר בבית המשפט המחוזי בירושלים ביום 20/9/22 (ע"א 5079-05-21) ואף בר"ע לבית המשפט העליון נדחתה ביום 23/11/22 (רע"א 7887/22).

30. מכאן נובע כי הפיצוי המגיע לתובע בגין תמונת מירון הינו 10,000 ₪, אולם ראיתי להביא בחשבון שלושה שיקולים נוספים שיש בהם כדי להגדיל את הפיצוי לתובע. **הראשון**- בפרשת **הסוכנות היהודית**, הנתבעת הסירה את התמונות מיד לאחר הגשת התביעה (סעיף 3 לפסק הדין). בענייננו, כאמור, התמונות הוסרו רק לאחר למעלה מחצי שנה. **השני**- התחנה נתנה קרדיט לצלמים אחרים. הדבר נעשה אמנם בטעות, אך לא ניתן להתעלם מהפגיעה היתרה בתובע הנובעת ממתן קרדיט לאחרים. **השלישי**- התחנה הינה כלי תקשורת (אמנם לא גדול), המפיק רווח כלכלי מפרסומיו ולכן במקרה של הפרת זכות יוצרים יש לפסוק כנגדו פיצוי מרתיע. השוו: ת.א. (שלום תל אביב) 25210-11-21 **שמואל רחמני נ' ידיעות אינטרנט (שותפות רשומה)** (26/3/23), סעיף 177 לפסק הדין.

31. אשר על כן, ראיתי להעמיד את הפיצוי לתובע עבור תמונת מירון על סך של 18,000 ₪. סכום זה מתייחס הן לזכות הכלכלית והן לזכות המוסרית.

32. תמונת מירון פורסמה במהלך העבודה הרגיל של התחנה. התובע לא הצביע על עילה מכוחה תושת אחריות אישית על הנתבעת 2.

סוף דבר

33. הנתבעת 1 תשלם לתובע 18,000 ₪ בתוספת הוצאות משפט ושכ"ט עו"ד בסך כולל של 6,000 ₪.

34. התביעה כנגד נתבעת 2 נדחית. לא מצאתי מקום לפסיקת הוצאות ביחסים שבין התובע לנתבעת 2.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 36982-12-20 ישראל ברדוגו נ' רדיו הצפון החזקות בע"מ ואח'

35. הנתבע 3 ישלם לתובע סך של 4,000 ₪ בתוספת הוצאות משפט ושכ"ט עו"ד בסך כולל של 2,000 ₪.

36. התשלומים יבוצעו תוך 30 יום, אחרת יישאו ריבית והפרשי הצמדה כחוק מהיום ועד לתשלום בפועל.

ניתן היום, ב' אייר תשפ"ג, 23 אפריל 2023, בהעדר הצדדים.

אהרון אורנשטיין, שופט

